

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ДИСКУРСУ В КОНТЕКСТІ КРЕАТИВНОГО СКЛАДНИКА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

У статті проаналізовано становлення сучасного освітнього дискурсу в контексті креативного розвитку особистості. Проаналізовано праці вітчизняних і зарубіжних науковців щодо зазначеної проблеми. Визначено необхідність істотних змін суспільної думки щодо образу педагога та учня XXI століття, а також розкрито важливість формування особистості нового типу, якій властиві креативне мислення, творчий підхід до вирішення складних питань. Визначено поняття «креативність» в освітній сфері.

Ключові слова: освітній дискурс, креативність, обдарованість, особистість, креативна освіта.

На сучасному етапі освітня галузь, що пов'язана з глобалізаційними процесами, зазнає суттєвих змін. Сьогодні можливо констатувати розпад старих комунікативних зв'язків і становлення нових. Це активно сприяє виходу на передній план освітніх стратегій, які стають більш радикальними, ніж попередні, а отже, активно детермінують суспільний розвиток. На це активно впливає тотальна інформатизація як невід'ємний атрибут процесу становлення інформаційної ери, що постає не лише інженерно-технічним процесом, а феноменом, що набуває глибинного гуманістичного змісту, завдяки чому долучається до кожної сфери життєдіяльності людини [1], змінюючи її спосіб життя, мислення, систему духовних цінностей, пріоритети наукових пошуків і визначаючи модель кінцевого результату освітньої діяльності.

Зазначена модель передбачає формування особистості нового типу, здатної виявляти високий рівень адаптаційного потенціалу за нових умов. Адже докорінна трансформація комунікативної сфери відбувається за глобалізаційними процесами: з появою Інтернету, мобільного зв'язку, значного збільшення й удосконалення транспортних засобів експонентним чином активізується психологічна лабільність і мобільність людини у просторі та часі [2].

Зазначений аспект становить дослідний інтерес, особливо з огляду на потребу адаптації соціуму до нових умов і «правил» комунікативної взаємодії. Цьому сприяють інформатизація та комп'ютеризація, що стимулюють суттєві перетворення в цілях, цінностях і смислах освіти. Нагальною стає потреба в осмисленні наявних і пошуку нових стратегій, пов'язаних із нею, пошуку адекватних способів адаптації вітчизняного освітнього простору в умовах співіснування та активної взаємодії зі світовим культурно-освітнім простором.

Останніми роками зростає потреба у фахівцях, здатних творчо підходити до змін, що відбуваються в усіх сферах суспільства, використовувати нетрадиційні способи розв'язання проблем, що передбачає необхідність підготовки молодого покоління до життя та діяльності в мінливих умовах. З огляду на педагогічний досвід, прихований потенціал креативності є в багатьох. Важливим у цьому контексті постає створення креативного базису (шкільному або, навіть, дошкільному віці) з метою його подальшого розвитку і вдосконалення за допомогою різноманітних методик і технологій [3].

Погоджуємося з думкою О. Сухомлинської, що «сучасна педагогічна наука в Україні перебуває в кризовому стані. Це впливає й на розуміння теоретико-методологічних і концептуальних засад педагогіки, її структури, змісту, а також на визначення цілей, завдань і змісту, освітніх методів і виховання дітей. Сьогодні педагогічна наука відстає від практики, не встигає за кардинальними змінами, інноваційними процесами, що відбуваються в діяльності закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), закладів дошкільної освіти (ЗДО), у системі закладів вищої освіти (ЗВО). Кризовий стан педагогічної науки викликав у науковців прагнення, з одної боку, знайти та аргументувати нові засади і парадигму науки, а з іншого – науково описати, підвести науковий фундамент під сучасні інноваційні процеси, що відбуваються в освітньому просторі України» [2].

Метою цієї статті є здійснення аналізу феномену формування креативної особистості в умовах глобальних викликів і тенденцій розвитку сучасного світу та необхідності перебудови вітчизняної освітньої системи.

Проблема розвитку креативної особистості впродовж останніх років все більше привертає увагу дослідників. Так, розвиток суспільства неможливий без формування креативної компетентної особистості, здатної адаптуватися до мінливих умов сучасності [4]. Цілеспрямовані дослідження творчості (креативності) почали здійснювати у 1950-х рр., хоча цей феномен (зокрема, проблематика уяви, творчого мислення, геніальності й обдарованості), привертая увагу науковців ще з кінця XIX століття. Серед видатних науковців, які досліджували це явище, необхідно назвати таких: Ф. Баррон, Ф. Гальтон, Дж. Гілфорд, К. Кокс, Ч. Спірмен, Л. Терман, Е. Торренс та ін.

Психологічні проблеми в контексті креативного розвитку та становлення професійного мислення, як провідних когнітивних процесів особистості, поглиблено вивчали Б. Ананьєв, П. Блонський, Л. Виготський, В. Давидов, Д. Ельконін, Г. Костюк, С. Максименко, В. Моляко, С. Рубінштейн та ін. [5].

Креативність (від англ. *creativity*) – це рівень творчої обдарованості, здатності до творчості, що містить відносно стійку характеристику особистості [6]. Натомість А. Маслоу визначає креативність як творчу спрямованість, властиву всім, але яку більшість втрачає під впливом сформованої системи виховання, освіти і соціальної практики [7]. Поняття творчого мислення та креативності досліджено в працях Е. де Боно. Творчий процес, на його думку, пов'язано із розв'язанням проблеми, що є результатом взаємозв'язку мислення та інтелекту [8]. Ці визначення формують уявлення про креативні ідеї, як радикальні думки, твердження та висновки, що є наслідком діяльності особистості та можуть бути реалізовані у вигляді нововведень.

Теоретичний дискурс особливостей формування креативно-знаннєвих цінностей особистості сформувався завдяки інформаційній революції, переходу суспільства від інформаційного до «суспільства знань» і від «суспільства знань» до інноваційного суспільства [9].

В українській освіті відбувається перехід до нових освітніх стандартів, реалізується компетентнісний підхід в освітньому процесі, здійснюється оновлення технології виробництва тощо [10]. З огляду на такі зміни, проблема ідентифікації, підтримки та адаптації обдарованих дітей є актуальною, що зумовлює необхідність впровадження інновацій в галузі освіти, які зможуть забезпечити розвиток нестандартного мислення креативної особистості, удосконалити методи навчання тощо [11]. Значущості набувають дослідження щодо розкриття головних механізмів розвитку обдарованості, специфіки її виявів на різних вікових етапах, особливостей взаємозв'язків когнітивних і особистісних чинників у розвитку обдарованої особистості, умови розвитку інтелектуальних здібностей і особистісних характеристик, що забезпечували б розкриття індивідуальних якостей обдарованої дитини, а також способи формування креативності і мотивації досягнення успіху. Таким чином, перед Україною постає завдання щодо підготовки високопрофесійних фахівців, які здатні адаптуватися до запитів мінливих умов, творчо підходити до розв'язання складних питань, а також відкриті до сприйняття нового, готові до самовдосконалення та переорієнтації власного профілю.

Професійність учителів має бути спрямована на поглиблення пізнавального інтересу учнів, залучення їх до активної та самостійної діяльності, забезпечення високого рівня підготовки майбутніх спеціалістів, розвиток їхньої конкурентоспроможності, формування творчої активності, тобто на розвиток компетентної особистості [10]. Учитель неодмінно має урізноманітнювати дослідну діяльність учнів, покладаючи на них особисту відповідальність за результати освітньо-дослідної діяльності [12].

Новий інформаційний простір несе потік трансформацій життєвого світу культури, змінюючи діяльнісний континуум за рахунок інтенсифікації обміну символічних середовищ. У цих умовах проблему оптимізації творчих чинностей людської діяльності розглядають як можливість більш вільного вираження ідей, реалізації на їхній підставі нових творчих проєктів, створення нових типів художності в образній сфері. У креативному просторі освіти монологічні освітні форми поступають місцем діалогічному спілкуванню, принцип якого – «виняткова важливість голосу особистості». Креативність людини виявляється в здатності до створення нового, а також виходити за межі передбачуваного, що робить її поведінку непередбаченою. Становлення особистості, як подвиг духовної творчості, – ціннісний принцип. Справжня природа особистості безпосереднім чином пов'язана з творчістю, поза якою особистості просто не існує [13].

Так, особливості формування креативної особистості в умовах глобальних викликів і тенденцій розвитку сучасного світу передбачають інтеграцію різних філософських, соціологічних, культурологічних концепцій, серед яких: *інформаційний, комунікаційний менеджмент та інноваційний менеджмент, креативна економіка, управління інтелектуальною власністю, комунікативне право, сучасні форми організації, практична філософія.*

Нові тенденції швидко поєднують сучасні теорії та практики і за правильного їх застосування здатні забезпечити підготовку конкурентоспроможних майбутніх професіоналів на міжнародній арені [9]. Таким чином, особливо затребуваним є міждисциплінарний підхід до викладання дисциплін, що сприяє реалізації дидактичних освітніх принципів, стимулює вчителя до оновлення змісту освіти, збагачення його інноваційними й актуальними міждисциплінарними темами, новими соціальними ролями та комунікативними ситуаціями.

За Дж. Вессбурдом, для креативних особистостей характерними є такі ознаки характеру: *гнучкість* (можливість вийти за рамки очевидного); *ліквідність* (можливість генерування множини ідей для розв'язання проблеми); *деталізація* (здатність проникати в деталі завдання); *толерантність до двозначності* (стриманість та доброзичливість у конфліктних ситуаціях); здатність бачити все (системний підхід); *цікавість* (ознайомлення з багатьма сферами); *чутливість до інтересів інших* (розуміти потреби інших); *незалежність мислення*; *рефлексивність* (можливість думати про речі, що бачать і про те, що чують); *орієнтація на дії* (можливість виходу за рамки простого акту мислення); *здатність зосередитися* (систематична професійна діяльність); *стійкість* (відстоювання думки, незважаючи на перешкоди); *участь у вирішенні проблеми*; *почуття гумору* (можливість прийняти деяку істину на певній відстані від реальності) [7; 14].

Креативна освіта передбачає творчість учнів в освітньому процесі завдяки особистісному залученню до активного дослідження. Його результати можуть бути відкриттям для учня тих знань, що є новими для нього. У креативному дидактичному процесі беруть до уваги пріоритетність творчого розвитку учнів та використання змісту освіти, як матеріалу для дослідження. Учень власними зусиллями, долаючи різні труднощі, досліджує природу, суспільство, людину і здобуває нові знання [12].

Креативна освіта відповідає такій освітній організації, виховання і розвитку творчої активності, де вчитель і учень мають створити умови для самореалізації, прагнуть отримати творчий продукт/продукцію інтелектуальної діяльності та самостійного створення. Таким чином, розвиток творчих якостей учнів постає необхідною умовою розвитку, адже це сприяє формуванню фундаментальних якостей особистості, що забезпечують психологічну стійкість, позитивні етичні орієнтації на людей, життєздатність і цілеспрямованість. Ці духовні якості особистості не розвиваються спонтанно, а формуються в умовах любові оточуючих, коли сім'я та фахівці освітньої галузі створюють у дитини потребу бути визнаною, здатність співпереживати і радіти іншим людям, прагнення багато чого навчитися [4].

Принципи креативної педагогічної системи, на нашу думку, мають відповідати принципам педагогіки творчості та відображати засоби використання загальних законів відповідно до сучасного стану системи освіти і соціально-економічного розвитку суспільства. С. Сисоева виділяє такі принципи педагогічної творчості: взаємозумовленості освіти і творчого розвитку особистості, основою якого є розуміння будь-якої освіти як джерела нового в психічному розвитку особистості (Л. Виготський, Г. Костюк); самоорганізації, що відображає специфіку управління процесом формування творчої особистості й реалізації творчого потенціалу, зумовленого особливостями управління нелінійними системами (Є. Князева).

Принцип самоорганізації орієнтує вчителя на: внутрішній вплив, узгодження розвитку учнів зі власними тенденціями розвитку, а також на необхідність «збуджувати» та ініціювати творчу активність, зважаючи на те, що управління повинно бути непомітним, мінімальним за зовнішнім впливом і здійснюватися опосередкованими методами [12]. Зазначений підхід є запорукою виховання творчої особистості, якій притаманні активний інтерес до проблеми, що вивчається, незалежна власна позиція, готовність долати будь-які перешкоди, підвищений інтерес до складних нових проблем.

Розвивати творчі здібності потрібно шляхом орієнтації на індивідуально-психологічні особливості учнів та психологічну готовність учителя до реалізації методів діяльності з ними. Вибір методів творчої діяльності залежить від віку учнів, їхнього розвитку, інтересів, характеру тощо. Необхідно пам'ятати, що лише одні здібності не можуть призвести до значних досягнень, адже вони пов'язані з позитивним ставленням до відповідної діяльності, інтересом, схильністю займатися нею. Виховуючи здібності дітей, потрібно виховувати в них наполегливість у подоланні труднощів, без якої жодні здібності не дадуть результатів [11]. Завдання вчителя полягає в тому, щоб підготувати дитину до майбутнього дорослого життя, навчити її бути відповідальною за власні вчинки, ініціативною, активною, приймати нестандартні рішення, виявляти креативність, а також з легкістю пристосовуватись до змін та новацій.

Відповідно до досліджень, креативність буває *первинна й вторинна*. Первинна креативність, або етап натхненної творчості, обов'язково має бути відділена від вторинної – процесу деталізації творчого продукту/продукції та додання конкретної предметної форми. Друга стадія передбачає не тільки і не стільки творчість, скільки важку рутинну роботу, успіх її залежить від самодисципліни творця, що інколи витрачає життя на те, щоб засвоїти конкретні знаряддя творчості, проникнути в сутність матеріалу, розвинути інструментальні вміння та навички, перш ніж, буває готовий виразити те, що він бачить або відчуває [13]. Дослідники виокремлюють шість головних параметрів-характеристик креативності:

- 1) здатність до знаходження і формулювання проблеми;
- 2) здатність до генерування значну кількість ідей;
- 3) гнучкість, як уміння продумування різноманітні ідеї;
- 4) оригінальність – властивість відповідати на стимули нестандартно;
- 5) здатність удосконалювати об'єкт, додаючи деталі;
- 6) уміння розв'язувати проблеми, тобто здатність до аналізу та синтезу [10; 15].

Одним із важливих факторів впливу на інновації або креативний процес є несприйнятність творчого мислення в аспекті надлишкового тиску на досягнення кращого результату з меншими зусиллями і вірою в те, що люди з креативним складником просто виникають і не потребують жодної стимуляції власних здібностей. Творчість не потрібно розглядати як складник певної окремо взятої галузі промисловості. Креативна поведінка може виявлятися за будь-якої життєвої ситуації у соціальній та економічній сферах [7]. Креативна діяльність є процесом створення матеріальних та інтелектуальних цінностей нетрадиційними способами й у незвичайній формі. Секрет креативності міститься в методології створення цінностей, що є інноваційною і знаходиться за межами наявних технологій, суспільних норм і правил [13].

Розділ I. Педагогічні проблеми обдарованої особистості

Численні дослідження показали, що креативні досягнення відображають не лише залежність від особистісних здібностей, а й від бажань, що порушують звички, стереотипи та конвенції в повсякденному житті та здатності бачити проблеми в різних їх аспектах [14].

Необхідно зауважити, що креативна або інноваційна парадигма освіти постає якісно новим рівнем формування інноваційного типу мислення, що базується на інформаційних ресурсах і сприяє на основі креативної методології та досягнень сучасної науки становленню нового типу формування концепції креативної особистості, постає важливим, в умовах викликів глобалізації соціального та суспільного інтелекту як особистості, так і країни загалом. Така концепція освіти об'єднує інформаційну, інтелектуальну та інноваційну парадигми і забезпечує умови для матеріального, соціального, культурного та інтелектуального розвитку як кожної людини, так і соціуму в цілому, та сприяє формуванню креативної особистості. Необхідно пам'ятати, що найкращі результати в освіті та професійній діяльності досягаються шляхом креативного та аналітичного (логічного) мислення.

Таким чином, завдання вчителя у цій системі освіти – визначення творчих особистостей і створення належних умов для їхнього розвитку. У сучасному освітньому процесі вчителі, науково-педагогічні працівники ЗВО мають активно використовувати технології, орієнтовані на формування творчої особистості, а знання-орієнтовані технології повинні стати лише допоміжними [12]. З метою розроблення особистісно орієнтованої системи освіти необхідно конструктивно проаналізувати наявні методи й моделі та визнати їх недоліки. Це буде сприяти розширенню концепції формування цінностей креативного покоління в умовах глобальних викликів і тенденцій розвитку сучасного світу та формуванню концепції креативної та конкурентної особистості.

Використані літературні джерела

1. *Антіпова О. П.* Трансформація системи духовно-інформаційних цінностей в умовах сучасної культурної доби [Електронний ресурс] / О. П. Антіпова // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2016. – Вип. 12. – С. 8–11. – Режим доступу: http://www.apfs.in.ua/v12_2015/2016_12.pdf#page=8. – Назва з екрана.

2. *Вознюк О. В.* Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід : монографія / О. В. Вознюк, О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 684 с.

3. *Хорват О. В.* Развитие креативного мышления личности в процессе иноязычного образования как фактор повышения конкурентоспособности будущих специалистов / О. В. Хорват // Professional Education in the Modern World. – 2017. – Vol. 7. Issue 2. – P. 1084–1089.

4. *Антипець О. О.* Креативність як складова національного виховання дітей дошкільного віку / О. О. Антипець // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. – 2015. – № 125. – С. 283–287.

5. *Вовк М. В.* Специфіка креативності в структурі професійного мислення практичного психолога [Електронний ресурс] / М. В. Вовк // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2012. – Вип. 16. – С. 117–124. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2012_16_17. – Назва з екрана.

6. *Павленко В. В.* Креативність: сутнісна характеристика поняття / В. В. Павленко // Креативна педагогіка : [наук.-метод. журнал]. – 2016. – Вип. 11. – С. 120–131.

7. Кліпкова О. І. Креативність та інноваційність як основні складові нового вектора в управлінні підприємством [Електронний ресурс] / О. І. Кліпкова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. – Вип. 2 (2). – С. 76–80. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pvmdue_2015_2%282%29__16. – Назва з екрана.

8. Новікова О. В. Проблема розвитку творчого мислення в системі Едварда де Бона : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / О. В. Новікова ; АПН України, Інститут психології ім. Г. С. Костюка. – Київ, 2008. – 20 с.

9. Олексенко Р. І. Формування концепції креативної особистості як фактор креативно-знанневої економіки в умовах викликів глобалізації / Р. І. Олексенко // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2017. – Вип. 71. – С. 118–126.

10. Беженар А. А. Розвиток креативності як спосіб формування компетентної особистості в загальній середній та професійній освіті [Електронний ресурс] / А. А. Беженар, Г. А. Янківська // Народна освіта. – 2017. – Режим доступу: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/997>. – Назва з екрана.

11. Воропай Н. В. Креативність – здатність до творчості. формування творчої особистості молодшого школяра [Електронний ресурс] / Н. В. Воропай. – Режим доступу: <http://school2saki.krivedu.com/ru/article/kreativnist--zdatnist-do-tvorchosti-formuvannya-tv.html>. – Назва з екрана.

12. Довгань М. Креативна педагогічна освіта як визначальна детермінанта розвитку творчої особистості / М. Довгань // Вісник Львівського ун-ту. – 2008. – Вип 24. – С. 38–45. – (Серія «Педагогічна»).

13. Утюж І. Г. Креативність людини в сучасному освітньому просторі [Електронний ресурс] / І. Г. Утюж // Особистість у єдиному освітньому просторі : збір. наук. тез III Міжнар. форуму (26–29 квіт. 2012 р.). – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Utjug.pdf. – Назва з екрана.

14. Литвин І. В. Особливості пошуку інноваційних ідей у системі креативного менеджменту / І. В. Литвин // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21 (7). – С. 360–364.

15. Павленко В. В. Креативність учителя як чинник розвитку педагогічної творчості / В. В. Павленко // Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти : збір. наук.-метод. праць / за заг. ред. В. Є. Литнєва, Н. Є. Колесник, Т. В. Наумчук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 145–150.

References

1. Antipova, O. P. (2016). *Transformatsiia systemy dukhovno-informatsiinykh tsinnosti v umovakh suchasnoi kulturnoi doby [Transformation of the system of spiritual and informational values in the conditions of the modern cultural age]*. Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii - Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii. 12, 8-11. Retrieved from http://www.apfs.in.ua/v12_2015/2016_12.pdf#page=8 [in Ukrainian].

2. Vozniuk, O. V., Dubaseniuk, O. A. (2009). *Tsilovi oriientyry rozvytku osobystosti u systemi osvity: intehtyvnnyi pidkhyd [Target reference points for personal development in the education system: integrative approach]*. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].

3. Khorvat, O. V. (2017). *Razvytye kreatyvnoho myshleniya lychnosti v protsesse ynoiazychnoho obrazovaniya kak faktor povysheniya konkurentosposobnosti budushchyykh spetsyalystov [Development of Creative Thinking of the Person in the Process of Foreign Languages as a Factor for Increasing the Competitiveness of Future Professionals]*. Professional Education in the Modern World. Vol. 7. 2, 1084-1089 [in Russian].

4. Antypets, O. O. (2015). *Kreatyvnyist yak skladova natsionalnoho vykhovanni ditei doshkilnoho viku [Creativity as a component of national upbringing of preschool children]*. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho

Розділ І. Педагогічні проблеми обдарованої особистості

pedagogichnoho universytetu im. T. H. Shevchenka - Bulletin of the Chernigiv National Pedagogical University named after T. G. Shevchenko. 125, 283-287 [in Ukrainian].

5. Vovk, M. V. (2012). *Spetsyfika kreatyvnosti v strukturi profesiinoho myslennia praktynnoho psykholoha [Specificity of creativity in the structure of professional thinking of a practical psychologist]*. Aktualni problemy sotsiologii, psykholohii, pedahohiky - Current problems of sociology, psychology, pedagogy. 16, 117-124. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2012_16_17 [in Ukrainian].

6. Pavlenko, V. V. (2016). *Kreatyvnist: sutnisna kharakterystyka poniattia [Creativity: the essential characteristic of the concept]*. Kreatyvna pedahohika - Creative pedagogy. 11, 120-131 [in Ukrainian].

7. Klipkova, O. I. (2015). *Kreatyvnist ta innovatsiunist yak osnovni skladovi novoho vektora v upravlinni pidpriemstvom [Creativity and innovation as the main components of a new vector in enterprise management]*. Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu - Scientific Bulletin of the Mukachevo State University. 2 (2), 76-80. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2015_2%282%29_16 [in Ukrainian].

8. Novikova, O. V. (2008). Problema rozvytku tvorchoho myslennia v systemi Edvarda de Bono [The problem of development of creative thinking in the system of Edward de Bono]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

9. Oleksenko, R. I. (2017). *Formuvannia kontseptsii kreatyvnoi osobystosti yak faktor kreatyvno-znannievoi ekonomiky v umovakh vykykiv hlobalizatsii [Building concept creative personality as a factor creative and znannyevoi economy in the challenges of globalization]*. Humanitarnyi visnyk - Humanitarian Bulletin. 71, 118-126 [in Ukrainian].

10. Bezhenar, A. A., & Yankivska, H. A. (2017). *Rozvytok kreatyvnosti yak sposib formuvannia kompetentnoi osobystosti v zahalnoi serednii ta profesiinii osviti [Development of creativity as a way of forming a competent individual in secondary and vocational education]*. Narodna osvita - Education. Retrieved from <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/997> [in Ukrainian].

11. Voropai, N. V. *Kreatyvnist - zdatnist do tvorchosti. formuvannia tvorchoi osobystosti molodshoho shkoliara [Creativity - the ability to creativity. Formation of a young person's student's creative personality]*. Retrieved from <http://school2saki.krimeu.com/ru/article/kreativnist--zdatnist-do-tvorchosti-formuvannya-tv.html> [in Ukrainian].

12. Dovhan, M. (2008). *Kreatyvna pedahohichna osvita yak vyznachalna determinanta rozvytku tvorchoi osobystosti [Creative informal education as the determinant of the development of a creative person]* Visnyk Lvivskoho universytetu - Visnyk of Lviv University. 24, 38-45 [in Ukrainian].

13. Utiuzh, I. H. *Kreatyvnist liudyny v suchasnomu osvitnomu prostori [Human Creativity in the Modern Educational Space]*. Osobystist u yedynomu osvitnomu prostori - Personality in a single educational space: collection. sciences Theses III International Forum. Retrieved from http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Utjug.pdf [in Ukrainian].

14. Lytvyn, I. V. (2011). *Osoblyvosti poshuku innovatsiinykh idei u systemi kreatyvnoho menedzhmentu [Features of the search for innovative ideas in the system of creative management]*. Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy - Scientific herald of NLTU of Ukraine. 21.7, 360-364 [in Ukrainian].

15. Pavlenko, V. V. (2015). *Kreatyvnist uchytelia yak chynnnyk rozvytku pedahohichnoi tvorchosti [Creativity of the teacher as a factor in the development of pedagogical creativity]*. Formuvannia dydaktychnoi kompetentnosti pedahohiv doshkilnoi ta pochatkovoї osvity - Formation of didactic competence of teachers of pre-school and elementary education. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].

Antipova Olha, Laskova-Yarmolenko Anastasia. Transformation of educational discourse in the context of the creative component of personal development.

The article analyzes the formation of modern educational discourse in the context of the need for creative personal development. The works of Russian and foreign scientists on this issue have been analyzed. The need for significant changes in public opinion on the image of a teacher and a pupil of the 21st Century has been determined, and the importance of forming a new type of personality has been revealed. The concept of "creativity".

At the present stage, the educational sphere, which is directly related to the globalization processes, undergoes significant changes. In the socio-cultural conditions of the information age one can state the collapse of old communicative ties and the emergence of new ones. It actively promotes the emergence of language strategies that are becoming more radical than the previous ones, and therefore actively determine social development. In recent years, there is a growing need for specialists who are able to creatively approach changes that take place in all spheres of society, to use non-traditional ways to solve emerging problems, which involves the need to prepare the younger generation for life and activities in rapidly changing conditions. Given the pedagogical experience, the hidden potential of creativity is in many.

This aspect is a research interest, especially in view of the need for adaptation of society to the new conditions and "rules" of communicative interaction. This is facilitated by informatization and computerization, which stimulate significant transformations in the goals, values and meanings of education. An urgent need is to comprehend the available and search for new strategies associated with it, to find adequate ways of adapting the domestic educational space in conditions of coexistence and active interaction with the world cultural and educational space.

Key words: *educational discourse, creativity, talent, personality, creative education.*

Антипова Ольга, Ласкова-Ярмоленко Анастасія. Трансформація освітнього дискурсу в контексті креативної складової розвитку особистості.

В статті проаналізовано процес становлення сучасного освітнього дискурсу в контексті необхідності креативного розвитку особистості. Проаналізовані твори вітчизняних і зарубіжних учених по даній проблемі. Визначено необхідність суттєвих змін громадського міння щодо образу педагога і ученика ХХІ століття, а також розкрито важливість формування особистості нового типу, якій притаманне креативне мислення, творчий підхід до рішення складних питань. Визначено поняття «креативність» в освітній системі.

Ключевые слова: *образовательный дискурс, креативность, одаренность, личность, креативное образование.*